

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/165274,Prezentacja-wystawy-plenerowej-Pamietaj-ze-nosisz-mundur-Policja-Wojewodztwa-Sla.html>
18.04.2024, 11:16

Prezentacja wystawy plenerowej „»Pamiętaj, że nosisz mundur« Policja Województwa Śląskiego w stulecie utworzenia” - Katowice, 9 - 16 czerwca 2022

Wystawa plenerowa „»Pamiętaj, że nosisz mundur« Policja Województwa Śląskiego w stulecie utworzenia” została przygotowana przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach oraz Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rodzina Policyjna 1939 r. z siedzibą w Katowicach z okazji 100. rocznicy utworzenia Policji Województwa Śląskiego. Składa się z piętnastu paneli wystawienniczych, na których zaprezentowano całą historię działalności formacji, od okoliczności jej powstania po kres istnienia i tragiczną śmierć wiosną 1940 r. wielu jej funkcjonariuszy, zamordowanych przez NKWD w ramach Zbrodni Katyńskiej. Ze względu na 100. rocznicę utworzenia Policji Województwa Śląskiego, przypadającą 17 czerwca 1922 r. i będącą pretekstem do przygotowania ekspozycji, duża jej część skupia się na okolicznościach budowy formacji oraz przejmowania przez nią służby na obszarze Górnego Śląska, włączonym w czerwcu i lipcu 1922 r. do II Rzeczypospolitej.

Wernisaż wystawy odbył się 9 czerwca 2022 r. na Placu Kwiatowym w Katowicach w ramach obchodów 100. rocznicy utworzenia Policji Województwa Śląskiego i przyłączenia części Górnego Śląska do Polski. Wystawa prezentowana będzie w tym miejscu do 16 czerwca 2022 r.

Wystawa objęta jest honorowym patronatem Ministra Obrony Narodowej Mariusza

Wystawa plenerowa „»Pamiętaj, że nosisz mundur« Policja Województwa Śląskiego w stulecie utworzenia”.

Błaszczaka oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Mariusza Kamińskiego.

Scenariusz i przygotowanie: Aleksandra Korol-Chudy, Grzegorz Grześkowiak

Recenzja merytoryczna: dr hab. Grzegorz Bębniak

Redakcja i korekta: Monika Rosebnaum

Projekt graficzny: Bogusław Nikonowicz

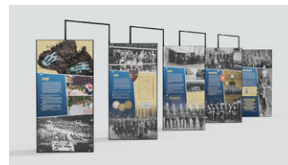
Koloryzacja zdjęcia na planszy tytułowej: Mikołaj Kaczmarek

Wystawa plenerowa
„»Pamiętaj, że nosisz
mundur« Policja
Województwa Śląskiego
w stulecie utworzenia”.

Wystawa plenerowa
„»Pamiętaj, że nosisz
mundur« Policja
Województwa Śląskiego
w stulecie utworzenia”.

Wystawa plenerowa
„»Pamiętaj, że nosisz
mundur« Policja
Województwa Śląskiego
w stulecie utworzenia”.

Wystawa plenerowa
„»Pamiętaj, że nosisz
mundur« Policja
Województwa Śląskiego
w stulecie utworzenia”.

Fotografie i dokumenty ze zbiorów: Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Rodzina Policyjna 1939 r. z/s w Katowicach, Izby Regionalnej w Piekarach Śląskich, Muzeum Śląskiego w Katowicach, Muzeum Historii Katowic, Muzeum Hutnictwa w Chorzowie, Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Biblioteki Narodowej w Warszawie, strony internetowej Piekarski Werk oraz Teresy Brackiej i Grzegorza Grześkowiaka.

W czerwcu 1922 r. w granicach II Rzeczypospolitej utworzono nową jednostkę administracyjną – województwo śląskie. Jego powstanie oraz zasady funkcjonowania zapowiedziała Ustawa Konstytucyjna z dnia 15 lipca 1920 r. zawierająca statut organiczny Województwa Śląskiego, uchwalona przez Sejm Ustawodawczy II RP w czasie polsko-niemieckich walk o przynależność Górnego Śląska. Ustawa przyznawała przyszłemu województwu szeroką autonomię: otrzymało ono prawo do własnego sejmku, skarbu, budżetu oraz organizacji sił policyjnych i żandarmerii. Państwo polskie zastrzegło dla siebie prowadzenie polityki zagranicznej i celnej, kwestie wojskowe oraz sądownictwo.

Budowę formacji bezpieczeństwa dla przyszłego województwa śląskiego rozpoczęto jeszcze

przed wybuchem III powstania śląskiego, a następnie kontynuowano po jego zakończeniu w Sekcji Bezpieczeństwa Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego Naczelnej Rady Ludowej na Górnym Śląsku, która w tym czasie reprezentowała polskie społeczeństwo na obszarze plebiscytowym. Sekcją kierował płk Stanisław Młodnicki, komendant Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, a w pracach wzorowano się na ustawie o organizacji Policji Państwowej z 24 lipca 1919 r. Ostatecznie Policję Województwa Śląskiego utworzono na mocy rozporządzenia wojewody śląskiego z 17 czerwca 1922 r., zatwierdzonego ustawą Sejmu Śląskiego z 2 marca 1923 r. Głównym komendantem formacji mianowano płk. Młodnickiego. Ze względu na autonomiczny charakter województwa śląskiego, śląska policja była niezależna od Policji Państwowej. Podlegała wojewodzie śląskiemu i była utrzymywana z zasobów Skarbu Śląskiego. Posiadała też własne zawieszenie prawne, szkolnictwo oraz zasady naboru kandydatów do służby.

Policja Województwa Śląskiego odpowiadała za utrzymanie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego na podlegającym jej obszarze województwa śląskiego. Swoje zadania realizowała aż do wybuchu II wojny światowej. Pod koniec sierpnia 1939 r. śląscy policjanci ścierali się na terenach przygranicznych z niemieckimi oddziałami Freikorpsu „Ebbinghaus”. Następnie brali udział w obronie polskiej granicy oraz walczyli z regularnymi jednostkami Wehrmachtu. W nocy z 2 na 3 września nastąpiła ewakuacja niemal całego korpusu śląskiej policji do punktów koncentracji na wschodzie II RP. Po 17 września i agresji Armii Czerwonej na Polskę prawie 12,5 tys. polskich policjantów, w tym funkcjonariusze Policji Województwa Śląskiego, dostało się do sowieckiej niewoli. Wiosną 1940 r. część z nich podzieliła tragiczny los niemal 22 tys. polskich obywateli – ofiar Zbrodni Katyńskiej. Choć formalnie Policja Województwa Śląskiego nigdy nie została rozwiązana, oficjalnie przestała istnieć 6 maja 1945 r., wraz ze zniesieniem przez komunistyczne władze statutu organicznego województwa śląskiego.

Serdecznie polecamy.

PLIKI DO POBRANIA

[Wystawa plenerowa „»Pamiętaj, że nosisz mundur« Policja Województwa Śląskiego w stulecie utworzenia” \(plakat\). \(pdf, 11.64 MB\) 25.05.2022 11:00](#)